

 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Kwaliteit bloedvlekken

Coördinatoren NHS en NGS

Bilthoven
5 september 2017

Rendelien Verschoof
Gert Weijman
medisch adviseurs RIVM-DVP

Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Inhoud

1. Waarom?
2. Hoe?
3. Wat kan DVP doen?
4. Wat kunnen uitvoerenden doen?

Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

The screenshot shows a webpage with a blue header containing the Dutch coat of arms. Below the header, the text 'NHS 17 → 31' is displayed. The main content area features a large, light grey graphic of the letter 'G' and the text 'Gezondheidsraad Neonatale screening: nieuwe aanbevelingen'. At the bottom of the page, the number '3' is on the left and 'Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017' is on the right.

The screenshot shows a news article on a website. The top navigation bar includes 'AD.nl' and categories: 'NEDERLAND', 'BUITENLAND', 'SPORT', 'SHOW', 'REGIO', and 'MEER AD'. Below this is a sub-header 'YOU GEZIN'. The main headline is 'Ouders dolgelukkig met extra testen hielprik'. The article is by Raymond Boere, dated 9-4-15 - 12:00. A 'BEWAAR' button is visible. The main image shows a family with a young girl. To the right, there is a 'GERELATEERD NIEUWS' section with three related articles: 'Oudste dochter: zorgplicht voor alles en iedereen', 'Warm welkom voor zusje, maar niet heus', and 'Familiefoto met overleden vader gaat de wereld over'. Below this are tags for 'MEER OVER' including 'GEZIN', 'GEZONDHEID', 'MAMA & PAPA', and 'FAMILY'. A red banner at the bottom right says 'PROBEER NU GRATIS HET AD!'. At the bottom of the page, the number '4' is on the left and 'Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017' is on the right.

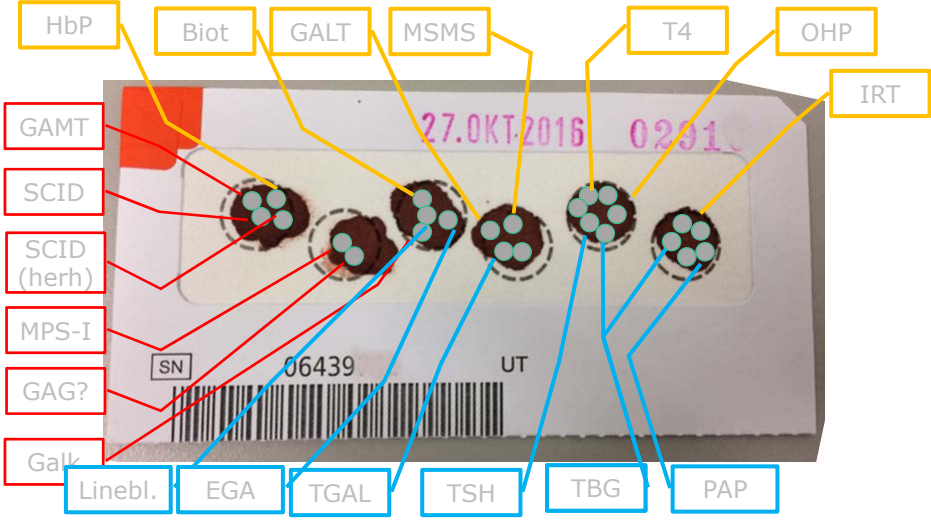

Vragen? Problemen? Uitdagingen?

- Goede testen
  - Op onderzoeksniveau wel
  - Betrouwbaarheid
- Goede ICT ondersteuning
  - Neonat
  - Praeventis
- Infrastructuur laboratoria
  - Nieuwe apparatuur, verbouwing, scholing
- Praktische vragen

5
Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

6
Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Werkgroep Kwaliteit Bloedspots

- Filtreerpapier
- Lancetten
- OM / SO
- Screeners (JGZ, verloskundigen, ziekenhuizen)
  - scholing
  - feedback
  - contracten
  - overleg

7 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

8 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Kleine vlekjes (Dalmatiervlekken)

9 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Te kleine vlekken, zonder extra vlek

10 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Voor- en achterkant gevuld (vlek X)

11 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

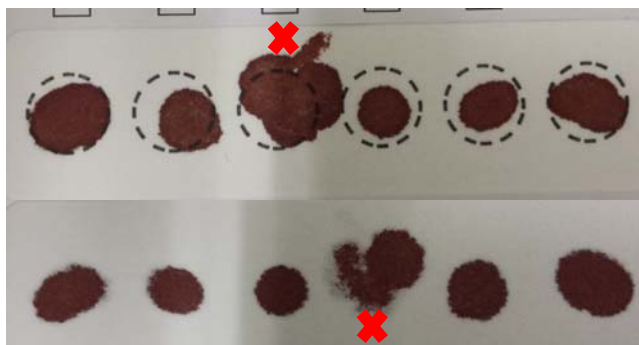
Bloed niet doorgelopen naar achterkant

12 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

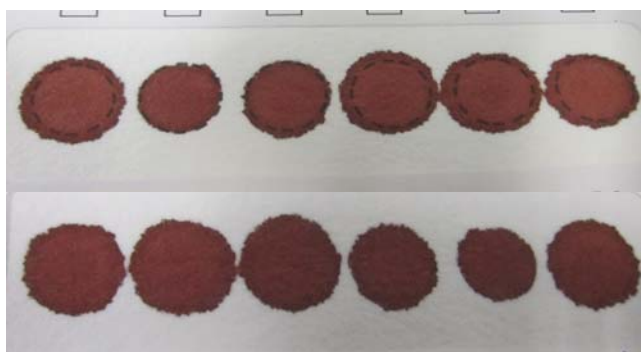

Meerdere lagen bloed (vlek X)

13

Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

14

Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Sub-optimale vullingen (SO)

- Van 22 februari t/m 4 maart 2016
- 6543 setjes ontvangen door de laboratoria
- 2785 (43%) was OM of SO

Lab	Ontvangen	OM	SO	Totaal
AMS	1270	7 (0.55%)	681 (54%)	688 (54%)
BIL	1292	6 (0.46%)	317 (25%)	323 (25%)
CAP	1697	43 (2.53%)	735 (43%)	778 (46%)
TIL	1245	8 (0.64%)	538 (43%)	546 (44%)
ZWO	1039	23 (2.21%)	427 (41%)	450 (43%)
totaal	6543	87 (1.33%)	2696 (41%)	2785 (43%)

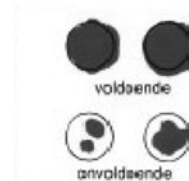
15

Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Kwaliteit hielpriksetjes (Draaiboek NHS)

- Vul alle zes rondjes op het filterpapier aan de voorzijde geheel met bloed
- Controleer aan de achterzijde of de rondjes goed zijn gevuld. Bij voldoende bloedafname zijn de rondjes aan de achterzijde even groot als aan de voorzijde.
- De rondjes mogen nooit aan de achterzijde, noch aan de voorzijde bijgevoerd worden (dus geen 'bloed over bloed').
- Het is wel toegestaan bloed op te vangen naast de gemarkeerde rondjes.
- Let op: (Gebruikte) huidverzorgings-producten kunnen de bloedanalyse verstoren.

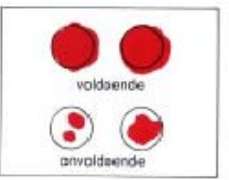

16

Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Neonatale screening: bloedcollectie

- Vul aan voorzijde alle rondjes
- Controleer achterzijde, bloedafname is voldoende als rondjes achterzijde even groot zijn als voorzijde
- Rondjes NOOIT bijvullen (niet aan voor- noch achterzijde)
- Bloed mag naast de gemarkeerde rondjes opgevangen worden

17 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Opleiding, scholing, toetsing

- Zeer divers
  - jaarlijkse bijeenkomst met scholing en feedback
  - "ik hoor niets, dus het zal wel goed gaan"
- Vergelijking RVP

18 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Draaiboek NHS 12.4 p.56

12.4 Opleiding en (bij)scholing screeners

Het is de taak van de JGZ-organisatie om te zorgen voor voldoende en voldoende gekwalificeerde screeners, om deze adequate ondersteuning te bieden en scholingsbeleid hierop te formuleren.

Zo is het belangrijk dat de organisatie een inwerkprogramma voor nieuwe screeners beschikbaar heeft, waarin theorie en praktische vaardigheden worden aangeleerd.

Vervolgens toetst de JGZ-organisatie de bekwaamheden voordat een nieuw opgeleide screener zelfstandig de hielprik uitvoert en reikt hiervoor een bekwaamheidsverklaring uit aan de betreffende screeners.

Om de kennis van de screeners actueel te houden faciliteert en/of organiseert de JGZ-organisatie deskundigheidsbevorderende activiteiten, gericht op de hielprikscreening. De JGZ-organisatie verplicht screeners in ieder geval jaarlijks deel te nemen aan de door RIVM-DVP aangeboden scholing - en deskundigheidsbijeenkomsten indien deelname aan deze activiteiten noodzakelijk wordt geacht. Dit gebeurt in afstemming met de medisch adviseur van het RIVM-DVP. Daarnaast is een E-learning voor screeners ontwikkeld. De E-learning is zowel gericht op screeners die de hielprik thuis uitvoeren, als op zorgprofessionals (m.n. verpleegkundigen en laboranten) die de hielprik in het ziekenhuis uitvoeren. Ga direct naar de E-learning module: www.rivm.nl/hielprik/bijbscholing.

De JGZ-organisatie draagt verder zorg voor een interne kwaliteitsbewaking, waarbij ervaren screeners met enige regelmaat (tenminste éénmaal per 5 jaar of zo nodig eerder) worden getoetst op hun bekwaamheden.

19
Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Feedback

Hoofdaannemer	Uitvoerende	Q3 Totaal hp	Onvoldoende materiaal	
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	2809	6	0,2%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	192	7	3,6%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	2210	7	0,3%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	1555	1	0,1%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	1170	0	0,0%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	1031	9	0,9%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	901	0	0,0%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	806	0	0,0%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	526	4	0,8%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	465	0	0,0%
GGZ Amsterdam	GGZ Amsterdam	315	1	0,3%
GGZ Amsterdam	JGZ	11049	31	0,3%
	VHV	8144	117	1,4%
	ZH	2489	26	1,0%
	Totaal West	21682	174	0,8%

20
Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Feedback verloskundigen

		Q3			
Hoofdaannemer	Uitvoerende	Totaal hp	Onvoldoende materiaal		
Mirell Jurgens	verloskundigenpraktijk Zorgbeheer	97	3	3,1%	
	verloskundige Praktijk Grolmeem	86	1	1,2%	
	verloskundigenpraktijk de Bakenstein	104	0	0,0%	
	verloskundigenpraktijk Ineke Bijl	27	1	3,7%	
	verloskundigenpraktijk Middelwaard Noord	50	0	0,0%	
	verloskundigenpraktijk Medisch en verloskunde	83	3	3,6%	
	Praktijk voor Verloskunde De Julling	39	2	5,1%	
	verloskundigenpraktijk Looijen	72	1	1,4%	
	verloskundigenpraktijk Marlijn de Jongs	23	0	0,0%	
	verloskundigen Middelwaard v.o.	23	0	0,0%	
	verloskundigenpraktijk Smit	20	0	0,0%	
	Verloskundigenpraktijk Streekl - Breda	3	0	0,0%	
	verloskundige Praktijk v. de Gande	5	0	0,0%	
			632	11	1,7%

21 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Ziekenhuizen

2016 jan-sep				
Onvoldoende materiaal ziekenhuizen				
	Uitvoerende	Totaal hp	Onvoldoende materiaal	
	ERAG, Medische Innovatiecentrum	78	15	19,23%
	LUMC	50	7	14,00%
	Streekl ziekenhuis Breda	45	5	11,11%
	MHC, Leeuwarden Ziekenhuis	199	13	6,53%
	Middel - Prinsbeemsterland	342	19	5,56%
	Erasmus Ziekenhuis	216	11	5,09%
	Streekl Ziekenhuis	138	7	5,07%
	Prinsbeemsterland Ziekenhuis (MHC)	243	11	4,53%
	Middel - Prinsbeemsterland	127	5	3,94%
	Streekl Ziekenhuis, v.o. Breda	111	4	3,60%

- 2 december 2016 scholing Ikazia ziekenhuis + verandering organisatie

22 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Vanuit RIVM

- Aanbod scholing
  - e-learning
  - nieuwe medewerkers
  - op locatie
- Bezoek NHS lab
- Feedback OM
- Contracten
- Draaiboek NHS (opleidingseisen screeners)

23 Kwaliteit bloedvlekken, 5 september 2017

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Aanbesteding hielprik lancet en praktijktest

Coördinatoren NHS en NGS

Bilthoven
5 september 2017

Rendelien Verschoof
Gert Weijman
medisch adviseurs RIVM

Aanbesteding nieuwe hielprik lancetten

- Derde kwartaal 2016: start aanbestedingsprocedure
- Waarom een aanbesteding?
  - Onderzoek door het laboratorium:
    - › Te veel suboptimale bloedafnames.
Dat betekent dat de huidige lancet niet kan voorzien in de extra bloedbehoefte die de uitbreiding van de hielprik vraagt
  - Klachten over de huidige hielprik lancet
  - Resultaten tevredenheidsonderzoek:
    - › Meeste screeners zijn tevreden over de huidige lancet
    - › Aantal screeners geeft aan dat:
      - De screener soms meerdere lancetten nodig heeft
      - De lancet soms niet diep genoeg prikt

25

Aanbesteding hielprik lancetten en praktijktest,
5 september 2017

Aanbesteding nieuwe hielprik lancetten

- Najaar 2016: Bekendmaking aanbesteding en inschrijving door leveranciers
- Papieren beoordeling inschrijvingen door DVP, begin 2017
- Praktijktest, mei- juli 2017
- Rapportage en beoordeling praktijktest, augustus 2017
  - Papieren beoordeling
  - Praktijktest
    - › Bloedopbrengst
    - › Gebruiksvriendelijkheid hielprik lancet
- Voorlopige gunning, september 2017

26

Aanbesteding hielprik lancetten en praktijktest,
5 september 2017

De praktijktest

- Na het indienen van de offertes zijn drie lancetten geselecteerd voor de praktijktest.
- Beoordeling bloedopbrengst hieprikkkaartjes door het laboratorium in Bilthoven
- Praktijktest door 18 screeners uit 4 JGZ-organisaties
- Elke maand wordt 1 lancet in de praktijk getest
- Het RIVM levert in de maanden alle materialen voor de hieprikkbloedafname met een schriftelijke gebruiksinstructie.
- Invulinstructie voor de hieprikkkaart:
  - Bij gebruik van meer dan 1 hiepriklancet voor een bloedafname: Noteren aantal gebruikte hiepriklancetten, bijvoorbeeld A2
- Aan het eind van elke maand vult de screener een korte vragenlijst in met vragen over de gebruiksvriendelijkheid van de lancet

27

Aanbesteding hiepriklancetten en praktijktest,
5 september 2017

Beoordeling praktijktest

- Het laboratorium beoordeelt de bloedopbrengst op de hieprikkkaartjes
- Vragenlijst naar de gebruiksvriendelijkheid:
  - 5 vragen met puntenscore van 1 (zeer slecht) tot 5 (zeer goed)
    - > Openen van de (steriele) verpakking
    - > De hiepriklancet in gebruik
    - > Het prikmechanisme in gebruik
    - > Het veiligheidsmechanisme van de lancet
    - > Beoordeling bloedopbrengst
  - Score per lancet per screener
  - Na afloop van de hele praktijktest: Welke lancet bevat het best?

28

Aanbesteding hiepriklancetten en praktijktest,
5 september 2017

Vervolgprocedure

- Afronden aanbestedingsprocedure
- Kwaliteitsaudit
- Contractering

Nadat het contract gesloten is kan DVP de nieuwe lancetten inkopen en naar het veld gaan uitleveren.

29 Aanbesteding hielprik lancetten en praktijktest, 5 september 2017

30 Aanbesteding hielprik lancetten en praktijktest, 5 september 2017